

Η ομαλή ψυχοσωματική ανάπτυξη του παιδιού

/ Γνώμες

Ο Ευαγγελιστής Λουκάς μας λέγει: «Και Ιησούς προέκοπτεν σοφία και ηλικία και χα-ριτι παρά Θεώ και ανθρώποις» (Λουκ. 2, 52). Εξ αυτού του χωρίου δραττόμεθα της ευκαιρίας να γράψουμε ορισμένες σκέψεις για την ψυχοσωματική ανάπτυξη του παιδιού μέσα στην οικογένεια, η οποία είναι και το πρώτο περιβάλλον του, αλλά και η πρώτη κοινωνία.

- Γράφει ο Αρχιμανδρίτης Κύριλλος Κωστόπουλος, Ιεροκήρυξ Ι. Μ. Πατρών, Δρ. Θεολογίας

Η προσοχή των γονέων πρέπει να είναι υψηλή από την εμβρυική ακόμη περίοδο, διότι το έμβρυο «άμα τη συλλήψει» είναι άνθρωπος – πρόσωπο, αφού έχει ψυχή και σώμα. Η επιστήμη έχει αποδείξει ότι από τον πρώτο μήνα ξεχωρίζουν στο έμβρυο το στόμα, η μύτη, τα αυτιά, τα μάτια. Από αυτό συμπεραίνεται ότι δεν έχει καμία εξουσία επ' αυτού ο γιατρός, αλλ' ούτε και αυτή η μητέρα του. Για τον λόγο αυτό είναι απαράδεκτες οι εκτρώσεις. Ακόμη οι ψυχοσωματικές αντιδράσεις και καταστάσεις της κυοφορούσης έχουν άμεση αρνητική επίδραση στο έμβρυο. Το

αλκοόλ και το τσιγάρο, η άτακτη ζωή και η νευρική της μητέρας θα επιδράσουν αρνητικά στο παιδί. Εξ αιτίας αυτών γεννώνται παιδιά νευρικά, με νοητική υστέρηση κ.ο.κ.. Άρα μεγάλη σημασία έχει η εκκλησιαστική ζωή, κυρίως της μητέρας, για την ομαλή ανάπτυξη του βρέφους.

Και εάν έτσι έχουν τα πράγματα στην εμβρυική περίοδο, όλοι κατανοούμε πόση προσοχή χρειάζεται κατά την βρεφική και παιδική ηλικία. Το βρέφος παρουσιάζει ανεξήγητες, ψυχιατρικώς και παιδαγωγικώς, εκδηλώσεις, όπως φόβο, οργή, ζηλοτυπία κ.λπ.. Για όλα αυτά δίδει εξήγηση μόνον η Ορθόδοξη διδασκαλία, η οποία ανευρίσκει την αιτία στις ροπές του προπατορικού αμαρτήματος και στην κληρονομικότητα, την οποία φέρει το παιδί. Σε αυτήν την ηλικία είναι απαραίτητο οι γονείς να βρίσκονται σε συνεχή εγρήγορση, διότι τίθενται τα θεμέλια της προσωπικότητας του νέου ανθρώπου. Οφείλουν να κινούνται και να συμπεριφέρονται ενώπιον του βρέφους, όπως θα συμπεριφέρονταν σε μία ολοκληρωμένη προσωπικότητα. Και τούτο διότι το βρέφος προσλαμβάνει και κατανοεί τα πάντα.

Κατά την προσχολική ηλικία το νήπιο αρχίζει να αντιλαμβάνεται το γύρω του περιβάλλον περισσότερο και καλύτερα απ' ό,τι ως βρέφος. Ερωτά συνεχώς διότι συγχέει την πραγματικότητα με την φαντασία. Γι' αυτό χρειάζεται πολύ υπομονή εκ μέρους των γονέων, προσοχή στην επιβολή των τιμωριών, ώστε ούτε να είναι ανεξέλεγκτο ούτε, όμως, να αδικείται, διότι αυτό θα έχει τραγικές συνέπειες στην ομαλή εξέλιξη του παιδιού. Από την άδικη τιμωρία μπορεί να εμφυτευθούν στην ψυχή του ο παντοτινός φόβος, η αντικοινωνικότητα, το μίσος προς τους γονείς και διδασκάλους του, τα διάφορα συμπλέγματα, η αδικία και η βανανυσότητα προς τους συνανθρώπους και πολλά άλλα. Τα παιδιά πρέπει όχι μόνον να αισθάνονται την αγάπη, αλλά και να την βιώνουν, καθώς και την ηρεμία του οικογενειακού περιβάλλοντος. Επίσης πρέπει να τεθούν τα θεμέλια της Εκκλησιαστικής πνευματικής ζωής, της αγάπης προς τον Θεό και τον συνάνθρωπο. Να βλέπει το παιδί τους γονείς να προσεύχονται, να εκκλησιάζονται, να κοινωνούν τακτικά, να συμπεριφέρονται αγαπητικά προς τον συνάνθρωπο και κυρίως να υπάρχει συνέπεια έργων και λόγων.

Κατά την σχολική ηλικία αρχίζει πλέον η ωρίμανση του παιδιού. Η πρώτη ένδειξη είναι ότι χαλαρώνει τους δεσμούς με τους γονείς και το οικογενειακό περιβάλλον γενικότερα και αναπτύσσει αυξητικά την σχέση του με τα άλλα παιδιά καθώς και με τα πρόσωπα των αναγνωσμάτων του και του διαδικτύου. Για τον λόγο αυτό είναι αναγκαίο να ενταθεί η διακριτική προσοχή των γονέων, τόσο για τις παρέες του παιδιού, όσο και για το τι μελετά. Βιβλία θρησκευτικού περιεχομένου, γύρω από την πίστη στον Χριστό και την ηθική ζωή πρέπει οπωσδήποτε να

περιλαμβάνονται ανάμεσα στα μελετήματά του. Μεγίστη προσοχή επίσης οφείλουν να επιδείξουν οι γονείς και για την χρήση του διαδικτύου, το οποίο σε αυτήν την ηλικία είναι μάλλον επικίνδυνο για το παιδί, παρά ωφέλιμο.

Εισερχόμενο το παιδί στην εφηβική ηλικία υφίσταται τις σπουδαιότερες ψυχικές και σωματικές μεταβολές, οι οποίες προκαλούν ποικίλες συναισθηματικές διαταραχές. Ο έφηβος έχει ισχυρή τάση να σκέπτεται και μάλιστα να κρίνει. Αν δεν θεωρεί ο ίδιος κάτι σωστό δεν το δέχεται. Έχει γνωστική ορμή να γνωρίσει τον Θεό, τον άνθρωπο και το συμπαν. Αναπτύσσεται ραγδαίως η τάση για εσωστρέφεια και είναι εντυπωσιακές οι μεταπτώσεις του από το ένα άκρο στο άλλο. Γι' αυτό έχουμε τάσεις αυτοκτονίας και δημιουργίας αισθήματος κατωτερότητας. Άλλοτε όλα αυτά εξωτερικεύονται και άλλοτε παραμένουν μέσα του και αποβαίνουν καταστρεπτικά για τον ίδιο. Για τον λόγο αυτό πρέπει να ενθαρρύνονται και να υπάρχουν σχέσεις αγάπης και φιλίας με τους γονείς, ώστε να εξωτερικεύονται και με αυτόν τον τρόπο να πορεύονται ομαλώς. Η κακή συμπεριφορά των γονέων κλείνουν τον έφηβο στον εαυτό του ή τον ωθούν να βρίσκει συμβούλους καταστροφείς που του παρερμηνεύουν και του διαστρέφουν τα πάντα. Ακόμη ο έφηβος ζει μέσα στο πλαίσιο ενός φανταστικού κόσμου. Γι' αυτό είναι ανάγκη να γνωρίσει την οντολογική αλήθεια, η οποία υπάρχει στην Ορθόδοξη Εκκλησία και η οποία θα του τιθασεύσει την φαντασία και θα τον εισαγάγει φυσιολογικά στον δρόμο της πραγματικότητας.

Εκ των ανωτέρω συνάγεται το συμπέρασμα ότι οι νέοι, για να αναπτυχθούν ομαλώς, πρέπει να βιώνουν, από την βρεφική ακόμη ηλικία, την αγάπη, την κατανόηση, την οικογενειακή ηρεμία, την χωρίς διαπληκτισμούς σχέση εντός του οικογενειακού περιβάλλοντος και κυρίως χωρίς διαζύγιο των γονέων. Για να επιτευχθούν αυτά, είναι αναγκαίο να είναι οι γονείς συνειδητοί χριστιανοί, να ζουν την εκκλησιαστική ζωή και να ανατρέφουν τα τέκνα τους «εν παιδεία και νουθεσία Κυρίου» (Εφεσ. 6, 4). Σε αντίθετη περίπτωση θα έχουμε παιδιά εγκληματίες, διαρρήκτες, ναρκομανείς, παιδιά που ασκούν βία στους συνομηλίκους τους, φαινόμενο δυστυχώς καθημερινό στην εποχή μας.

Πηγή: pemptousia.gr